

CRETAN TIMES

PERIODICAL OF THE CRETAN FEDERATION OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

ISSUE 17 - DECEMBER 2025

CRETAN FEDERATION OF
AUSTRALIA & NEW ZEALAND

NATIONAL COUNCIL

Manuel Mountakis (NSW)

President

Kyrie Herekakis (VIC)

A' Vice President

Herc Kasselakis (QLD)

B' Vice President

Sophia Komark (NSW)

Secretary

Emmanuel Vitetzakis (NSW)

Treasurer

Terry Saviolakis (NSW)

Public Relations Officer

Mary Rissakis (VIC)

Council Member

George Katheklakis (ACT)

Council Member

Vicki Kalogeropoulos (TAS)

Council Member

Pantelis Fridakis (SA)

Council Member

Manolis Yerogiannakis (WA)

Council Member

Giorgos Mamounis (NT)

Council Member

Bill Giannakakis (NZ)

Council Member

STATE PRESIDENTS

John Fiotakis (TAS)

Anthony Katsanevas (QLD)

John Nikolakakis (VIC)

Niko Constantinou (WA)

OFFICE

Cretan House

Level 1, 57 Sydenham Road,
Marrickville, New South Wales 2204

POSTAL ADDRESS

Level 1, 57 Sydenham Road,
Marrickville, New South Wales 2204

TELEPHONE

Mobile: 0418 125 081

Mobile: 0407 316 605

Mobile: 0422 242 940

EMAILS

president@cretan.com.au

admin@cretan.com.au

youth@cretan.com.au

WEB

www.cretan.com.au

FACEBOOK

Cretan Federation of Australia & N. Z.

INSTAGRAM

[cretanyouthauandnz](#)

[cretanfedausnz](#)

EDITORIAL TEAM

Sophia Komark, Niki Mountakis,
Antonia Komark

PRESIDENTS MESSAGES

Dear fellow Cretans and Friends of Crete,

As we begin winding down toward Christmas 2025, we can reflect on the past year and our activities across Australia and New Zealand.

Our National Executive is very pleased with the level of activity of each of our Member Organisations. They have all increased their activity and have actively increased the involvement of their respective youth. The promotion of their activities through social media is also very pleasing and has resulted in an overall increase of our "Cretan Presence" in our communities across Australia and New Zealand. Congratulations to all the Executive Committees, their members and supporters.

Our Federation has also increased its profile both here and in Greece this year as well. We are well regarded, and our efforts are noticed. I wish to thank the National Executive Board for their hard work, cooperation and support throughout 2025.

We now turn our attention to the 44th Annual Cretan Convention in the harbour City of Sydney in the New Year. I invite all Cretans and Friends of Crete to come and join us from the 2nd to the 6th of January. Come and experience the best the City of Sydney can offer and the wonderful culture, food, music and hospitality of us Cretans. Congratulations to the Cretan Association of Sydney and NSW for their hard work in preparing a wonderful Convention.

Whilst we have been preparing for the Convention, we have been diligently working away preparing for the 85th Anniversary of the Battle of Crete next May. It will be an expanded program with Commemorative events in every capital city as usual. We have been working on organising the 2026 Cretan Youth Trip in July next year, with Expressions of Interest now open to youth from all of our Member Organisations. We have also begun organising our Federations' involvement in next year's World Council of Cretans Convention in Hania at the end of July 2026.

I'd like to wish you all a very Happy and Holy Christmas and a safe and prosperous New Year.

Emmanuel Mountakis
National President

I would like to extend my congratulations to all states for the thoughtful and well-organised Arkadi commemorations held this year. Each event reflected the respect and commitment our communities continue to show toward preserving our history and honouring the legacy of Arkadi. My sincere thanks go to the committees, dancers, volunteers, and families whose hard work made these commemorations possible.

With these events now concluded, we turn our attention to the upcoming Sydney Convention. We are very much looking forward to welcoming everyone and coming together once again to celebrate our culture on a national level.

Ari Paraskakis

National Youth President

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (ΠΑΠΑΔΗΣ) 1949 - 2025

Με βαθιά συγκίνηση και με άφατη οδύνη αποχαιρετούμε τον αγαπημένο μας φίλο και συνεργάτη, Νίκο Παπαδάκη (Παπαδή), ο οποίος ήταν η ψυχή και το σώμα, ως Γενικός Διευθυντής, του Ιδρύματος Ερευνών & Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος» τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια από το 2000.

Ο Νίκος υπήρξε ένας άνθρωπος με όραμα, ακεραιότητα και ανιδιοτέλεια· ένας ακούραστος εργάτης της ιστορίας μας, που με πάθος και συνέπεια διέδιδε τις αξίες και την κληρονομιά του Εθνάρχη Ελευθερίου Βενιζέλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Για όσους είχαμε την τιμή και την αγαθή τύχη να τον γνωρίσουμε από κοντά, και να συνεργαστούμε, θα μείνει πάντα ζωντανή η ευγένεια, η σεμνότητα και η ανθρώπινη ζεστασιά του. Ήταν πολύτιμος φίλος, αξιόπιστος συνεργάτης και ένας άνθρωπος που άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα στην κοινωνία μας.

Η απώλειά του είναι μεγάλη, αλλά η παρακαταθήκη του θα συνεχίσει να εμπνέει και να καθοδηγεί τις επόμενες γενιές. Η ανεκτίμητη προσφορά του στο Ίδρυμα στα Χανιά θα παραμένει ανεξίτηλη.

Ακούραστος ερευνητής, κορυφαίος συγγραφέας, υπέροχος αρθρογράφος με ένα τεράστιο συγγραφικό του έργο. Τα ιστορικά Βιβλία παρουσιάζουν τα συγκλονιστικά για τον Ελληνισμό γεγονότα όπως εκείνα της Μικρασιατικής εκστρατείας και της συμμετοχής των Κρητών, ενώ πολύ πρόσφατα ο δίγλωσσος τόμος της Βιογραφίας του Εθνάρχη Ελευθερίου Βενιζέλου.

Εμείς οι Απόδημοι Κρήτες της Ωκεανίας θα μείνουμε ευγνώμονες για την ευκαιρία που μάς έδωσε ο οραματικός αυτός ταγός του κρητικού Ελληνισμού για το όραμα του να ιδρυθεί

Παράρτημα του Ιδρύματος στην Αυστραλία, το οποίο και κατέστη ζωντανό εργαστήριο διαφύλαξης, τεκμηρίωσης και προώθησης της μνήμης και του έργου του Εθνάρχη μας.

Δεν πέρασε πολύς καιρός όπου κάναμε μεγάλα σχέδια με το Νίκο στο γραφείο του για το έτος 2026, για να γιορτάσουμε τα 90 Χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου σε όλη την Αυστραλία. Ως Πρόεδρος του Παραρτήματος και Εταίρος του Ιδρύματος από το 2021, εκ μέρους των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υποσχόμαστε ότι θα συνεχίσουμε το έργο του, τις προσδοκίες και το όραμά του ώστε η προβληθεί η οικουμενική διάσταση της συμβολής του Εθνάρχη.

Με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Παραρτήματος αποφασίστηκε όπως:

1. Παραστούν οι αντιπρόσωποι του Παραρτήματος που είναι στην Κρήτη, η κα. Χριστίνα Κοτσιφάκη-Σαρρή και ο κ. Σωκράτης Τσουρδαλάκης στην κηδεία του εκλιπόντος την Τρίτη 9 Σεπτεμβρίου στην Αγ. Μαγδαληνή στην Χαλέπα στις 12.00μμ.
2. Κατατεθεί Στεφάνι προς τιμή του εκλιπόντος.
3. Ο Εκπαιδευτικός Μαθητικός Διαγωνισμός των Σχολείων της Αυστραλίας για τα έτη που θα ακολουθήσουν καθώς και οι έπαινοι και τιμητικές διακρίσεις θα φέρουν το όνομα του.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος, και ας είναι ελαφρύ το φιλόξενο χώμα της αιματοβαμμένης Κρήτης μας, που θα τον σκεπάσει.

Καλό Παράδεισο Φίλε & Συνεργάτη

*Ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Διοικητικού
Συμβουλίου του Παραρτήματος της Αυστραλίας*

Αντώνης Σ. Τσουρδαλάκης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ-ΠΑΠΑΔΗΣ: Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΤΟΥ

Η ακαταλάγιαστη οδύνη που σκόρπισε στον οικουμενικό Ελληνισμό η είδηση του θανάτου του Νικολάου Παπαδάκη-Παπαδή, ιδρυτικού Γενικού Διευθυντή του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» είχε τραγικό πρόσημο διότι στέρησε τον ελληνικό κόσμο από έναν δημιουργικό οραματιστή, έναν καινοτόμο νου, έναν λόγιο άνδρα που επαναπροσδιόρισε τη μνήμη, το έργο και τη συμβολή του Ελευθερίου Βενιζέλου και ανέδειξε, στη διαχρονία, την τεράστια προσφορά του πολιτικού αυτού άνδρα που αποτέλεσε τον κύριο τροχό της απολύτρωσης της ελληνικής ιστορικής Διασποράς, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Ο Νικόλαος Παπαδάκης θα καταγραφεί στα ιστορικά δρώμενα ως ένας από τους πλέον λειτουργικούς μπροστάρηδες στον εντοπισμό, αναδίφηση, τεκμηρίωση, ταξινόμηση, ανάλυση και προώθηση της ιστορικής γνώσης που σχετίζεται με τον Εθνάρχη Ελευθέριο Βενιζέλο και τη δράση του. Ως λόγιος και ως ιστορικός αφουγκράστηκε με σεβασμό, νηφαλιότητα, αντικειμενική κρίση την αλήθεια των πρωτογενών πηγών της ιστορίας, των αρχείων και μέσα από τις μελέτες που είτε ο ίδιος συνέγραψε, είτε στήριξε προκειμένου να δημοσιευθούν, προώθησε τη γένεση της γνώσης, καθιέρωσε την τεκμηρίωση του ιστορικού γίνεσθαι και ανέδειξε την μία και μοναδική επαΐουσα αλήθεια, χωρίς στρατευμένες ιδεολογίες και εντάσεις που προκαλούσε ένα δύσκολο παρελθόν.

Η τεράστια προσφορά του αείμνηστου φίλου και Εταίρου μας, Νικολάου Παπαδάκη εντοπίζεται κυρίως στο πρωτοποριακό δημιουργικό του έργο, στην πρωτοβουλία του να χαράξει καινοτόμους δρόμους, να εντοπίσει με οξυδέρκεια την παγκοσμιότητα του Ελ. Βενιζέλου, να διαισθανθεί με σύστημα, μέθοδο και τάξη, ότι ο Βενιζέλος δεν ήταν απλά ένας Μέγας πολιτικός, ο σημαντικότερος πολιτικός από συστάσεως του ελλαδικού κράτους μαζί με τον Καποδίστρια, αλλά αποτελούσε μία καθολική, πανευρωπαϊκή και παγκόσμια αίσθηση, μια ιδεολογία που είχε διάρκεια, αποδοχή και σεβασμό. Οι δρόμοι που χάραξε ο Νικόλαος Παπαδάκης είχαν ακριβώς αυτόν τον ιδεολογικό χάρτη. Κήρυξε για δύο δεκαετίες μία επιθετική πολιτισμική εκστρατεία (cultural offensive), μέσα κι έξω από τα γεωγραφικά σύνορα της Ελλάδος, ίδρυσε Παραρτήματα του Ιδρύματος στην Ευρώπη, ΗΠΑ και Ωκεανία,

δημιούργησε υποδομές αρχείων και βιβλιοθήκες, καλλιέργησε και προώθησε τη δημιουργία γνώσης μέσα από διαλέξεις, σεμινάρια και δημοσιεύσεις, ανέδειξε την ιστορική μνήμη και το έργο του Ελ. Βενιζέλου καλλιεργώντας, όπως κι ο Βενιζέλος, συμμαχίες σύμπλευσης και συστράτευσης με την Βουλή των Ελλήνων, με τα Πανεπιστήμια, την Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, τα ιδρύματα της διάνοησης και της λογοτεχνίας, το Γραφείο της Προεδρίας της Ελληνικής Δημοκρατίας για να αναφέρουμε μερικά.

Είναι θεμιτό να αποδοθεί το ιστορικό δίκαιο στον αείμνηστο Γενικό μας, Νικόλαο Παπαδάκη για τα χαρακτηριστικά του ηγετικά και επικοινωνιακά προσόντα, την αρχοντιά του, το ευρωπαϊκό ύφος, το υψηλό φρόνημα φιλοξενίας, την ευαισθησία του προς το τέλειο, το βέλτιον, τη διακριτική ευγένεια (nobility) στους τρόπους και στις μεθόδους που μετερχόταν, την απaráμιλλη και σεμνή δικαιοκρίσια του, αλλά και την αυστηρότητά του στην αναζήτηση της αριστείας. Η Κρήτη, τα Χανιά, η Ελλάδα και ο Ελληνισμός της Διασποράς θρηνούν τον χαμό του.

Στις 5/8 απολαύσαμε τις πατρικές τους νουθεσίας στον προαύλιο χώρο του Εθνικού Ιδρύματος, στα Χανιά και ακολούθησε μία σύντομη, άنيση αλλά λεβέντικη πάλη, πάνω στις επάλξεις με τον μόνον αθάνατο, κι ένα μήνα ακριβώς αργότερα (5/9) επήλθε το μοιραίο. Ωστόσο, μέσα από τον θρήνο, μέσα από την οδύνη αποδίδουμε φόρο τιμής και γιορτάζουμε τη ζώσα ιστορία του, μια ζωή με αγώνες, με καρτερικότητα, με επιμονή, με απaráμιλλο θάρρος, μια ζωή λειτουργική με δημιουργία, καινοτομία, μια ζωή εφελτήριο μίμησης από τους νεότερους. Η ιστορία είναι η επιστήμη που νίκησε τον θάνατο. Είναι η επιστήμη που καταγράφει και διατηρεί αιωνία τη μνήμη. Πεθαίνουν μόνον αυτοί τους οποίους ξεχνάμε. Ο Νικόλαος Παπαδάκης, το έργο και η προσφορά του, η αρετή του να επαναπροσδιορίσει και να επαναδομήσει τον Βενιζελισμό ως ιδεολογία σε παγκόσμια κλίμακα του χαρίζουν μνήμην ες αεί.

Καθηγητής Δρ. Αναστάσιος Τάμης

Εταίρος και Μέλος του Δ.Σ. του Εθνικού Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Παράρτημα Ωκεανίας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΌ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΜΜ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (ΠΑΠΑΔΗΣ)

Ο Νικόλαος Εμμ. Παπαδάκης (Παπαδής) γεννήθηκε στον Βάμο το 1949. Αποφοίτησε από το εξατάξιο Γυμνάσιο Βάμου. Σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εξελέγη το 1972 αντιπρόεδρος της Φοιτητικής Ένωσης Κρητών, η οποία αντιτάχθηκε στο δικτατορικό καθεστώς.

Άσκησε δικηγορία στην Αθήνα και το Ηράκλειο, και από το 1980 στα Χανιά. Διετέλεσε πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Βάμου τη δεκαετία του 1980. Συνδέθηκε στενά με τον μητροπολίτη Ειρηναίο Γαλανάκη και συνεργάστηκε μαζί του ως αντιπρόεδρος του Κοινωνικού Ιδρύματος «Αγία Σοφία» από το 1990.

Πρωτοστάτησε στη δημιουργία του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» και από τη σύστασή του το 2000 ήταν γενικός διευθυντής, διατελώντας ταυτόχρονα –την τελευταία δεκαετία– και πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του.

Το 2022 ανέλαβε άμισθος διευθυντής του νεοσυστάθεντος Ιδρύματος Εμμανουήλ Αρτεμίου Μαριακάκη με έδρα τον Βάμο.

Συγγραφέας του μνημειώδους έργου «Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Άνθρωπος, ο Ηγέτης», που κυκλοφόρησε το 2017 από το Ίδρυμα και το βιβλιοπωλείο της Εστίας και σε β' έκδοση το 2018. Το 2020 το έργο κυκλοφόρησε σε συνεργασία με την εφημερίδα «Η Καθημερινή», ενώ επίκειται νέα έκδοση σε συνεργασία με τις εκδόσεις Πατάκη, καθώς και η κυκλοφορία του στην αγγλική γλώσσα.

Έχουν δημοσιευθεί μελέτες του για τον Βενιζέλο και την εποχή του, έχει γράψει πληθώρα άρθρων και έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων για επιμέρους τομείς του έργου του Βενιζέλου, την ιστορία της Κρήτης, τη Μικρασιατική Εκστρατεία και το Κυπριακό. Βιβλία του έχουν μεταφραστεί στην αγγλική, τη γαλλική και τη σερβική γλώσσα.

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ Ν. ΠΑΠΑΔΑΚΗ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ)

Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Άνθρωπος, ο Ηγέτης, Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»–Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2017, 2018/ Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» – εφ. Η Καθημερινή, 2020/ Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος – εκδόσεις Πατάκη, υπό έκδοση.

Ελευθέριος Βενιζέλος, σελίδες μιας πολυτάραχης ζωής, Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Βενιζέλος», 2016, 2021. Στα αγγλικά: Eleftherios Venizelos, a story of an adventurous life, 2016, στα γαλλικά: Eleftherios Venizelos, une vie, une aventure, 2025.

Ελευθέριος Βενιζέλος. Η διαμόρφωση της πολιτικής σκέψης του: ιδεολογικές αφετηρίες και επιρροές (επιμ.), Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» – Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, 2014.

Ελευθέριος Βενιζέλος, Ελλάδα, Βαλκάνια, Ευρώπη (μεταφρασμένο στη σερβική γλώσσα), Βελιγράδι, εκδόσεις Zavod za udzbenike, 2009.

Ελευθέριος Βενιζέλος και Μακεδονία, 1914-1918: Η σημασία της Μάχης του Σκρα, Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Βενιζέλος», 2008.

Για την Κρήτη και τη Μακεδονία: ο Λεωνίδας Μαλέκος Παπαμαλέκος και τα γεγονότα της εποχής του (1890-1912), Πολιτιστικός Σύλλογος Βάμου, Σύλλογος Αθηνών «Ο Βάμος», 2008.

Eleftherios K. Venizelos: A biography, Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», 2006.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος ως νομικός. Η συμβολή του στην διαμόρφωση του ελληνικού δικαίου. Πρακτικά Συνεδρίου (επιμ.), Αθήνα–Κομοτηνή, Τμήμα Νομικής ΕΚΠΑ – Εθνικό Ίδρυμα «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», εκδόσεις Σάκκουλα, 2003.

Κρητική Πολιτεία (επιμ.), 14 τεύχη, συνεργασία εφ. Χανιώτικα Νέα, Κοινωφελές Ίδρυμα Αγία Σοφία, 2000.

Μικρά Ασία, χαιρε! Δόξα και συμφορά (επιμ.), 16 τεύχη, συνεργασία εφ. Χανιώτικα Νέα, Κοινωφελές Ίδρυμα Αγία Σοφία, 1999.

ANNUAL GALA DINNER DANCE OF THE PANCRETAN ASSOCIATION OF MELBOURNE

The Pancretan Association of Melbourne successfully commemorated the liberation struggles of Crete, from the Holocaust of Arkadi to the Union with the rest of Greece.

The Pancretan Association of Melbourne successfully held its annual dinner dance on Saturday, 15 November, at the Cretan Village in Wantirna South. The event was dedicated to the heroic liberation struggles of Crete, from the Holocaust of the Arkadi Monastery to the island's long-awaited Union with Greece.

This year's celebration honored the sacrifices, courage, and enduring spirit of the Cretan people who fought for centuries for freedom. Special tribute was paid to the 1866 Arkadi Holocaust, a lasting symbol of resistance and self-sacrifice, as well as to the subsequent struggles that led to the international recognition of the Cretan State and the Union with Greece in 1913.

Distinguished guests, members of the Greek diaspora, representatives of Cretan associations, and many second and third generation young people attended, demonstrating the continued transmission of Cretan culture and history to future generations. The Consul General of Greece in Melbourne, Mrs. Dimitra Georgantzoglou, addressed the audience, followed by a historical presentation on Cretan struggles by Professor Anastasios Tamis.

The Holy Archdiocese of Australia was represented by Archimandrite Fr. Kyrylos Zisis, who conveyed a message from His Eminence Archbishop Makarios of Australia. Reverends Fr. Georgios Adamakis and Fr. Nikolaos Xylouris were also in attendance. The President of the Pancretan Association, Mr. Giannis Nikolakakis, welcomed all guests and thanked them for their support.

The evening was beautifully enriched by the presence and impressive performances of the children's and youth dance groups of the Pancretan Association of Melbourne, as well as the adult dance group of the Cretan Brotherhood of Melbourne. The dancers, flawlessly presented traditional Cretan dances, honoring in the best possible way the island's rich cultural heritage.

The night reached its musical peak thanks to the acclaimed Cretan musicians, Vangelis Kimionis on the lyra and Klearhos Manolioudis and Michalis Lymakis on the lutes, who traveled from Crete specifically for the event. The musicians conveyed the authentic sound and passion of Cretan tradition, offering the audience an unforgettable experience filled with vitality, joy, and emotion.

Commemorations continued on Sunday, 16 November, with a Doxology and Memorial Service at the Holy Monastery of Panagia "Axion Esti" in Northcote, officiated by His Grace Bishop Evmenios, in memory of the 159th anniversary of the Arkadi Holocaust. A wreath-laying ceremony followed, attended by representatives of community organisations.

The Pancretan Association of Melbourne extends its warmest thanks to all who supported these events, which aim to preserve and promote Cretan cultural heritage in Australia.

ARKADI COMMEMORATIONS: A TRIBUTE TO FREEDOM AND HERITAGE

The Cretan Association of Sydney & NSW commemorated the 159th anniversary of the Holocaust of Arkadi Monastery with a series of deeply moving events that blended solemn remembrance with vibrant cultural celebration. Across three days, the community came together to pay tribute to the heroes of Arkadi and reaffirm its commitment to preserving Cretan heritage.

A Night of Tribute and Tradition

On Saturday, 8 November, more than 200 guests gathered at the Clairemont Reception Centre in Bankstown for the annual Arkadi Dinner Dance. Emceed by Ari Paraskakis, the evening welcomed dignitaries and friends of Crete with warmth and humour. Among the distinguished guests attending a Cretan Association event for the first time were the Very Reverend Archimandrite Father Eirinaios Trialonakis, representing His Eminence Archbishop Makarios of Australia, and the Consul General of Greece in Sydney, Mr George Skemperis. Also in attendance were Mrs Anastasia Christofilopoulou, First Secretary for Public Diplomacy at the Consulate General, along with Mr Emmanuel Mountakis, President of the Cretan Federation of Australia and New Zealand and Mr Peter Tisgounis, President of the Greek Returned Service League of NSW.

Father Eirinaios, who recently arrived from Crete, offered heartfelt greetings from His Eminence and

recited traditional mandinathes honouring the 964 Cretans who perished during the Arkadi tragedy. His words, rich with emotion and reverence, resonated deeply with the audience and were met with warm applause. The Association then presented him with a small gift as a token of appreciation for his presence and his touching message. Consul General Skemperis delivered a reflective address on the historical legacy of Crete, referencing the Minoan civilisation, the poetry of Erotokritos, the Arkadi sacrifice, Eleftherios Venizelos, and the Battle of Crete. To mark the occasion, he was presented with a replica Minoan bas-relief from the Palace of Knossos, symbolising the island's enduring cultural contribution.

Cretan Association President Terry Saviolakis delivered the keynote speech, paying tribute to the fallen heroes of Arkadi and reflecting on the meaning of their sacrifice. "We don't celebrate the battle or the death," he said. "We celebrate the freedom — the very freedom they fought and died for." He also acknowledged the role of past generations of Cretan migrants in establishing the Brotherhood and preserving Cretan customs in Sydney, noting with pride that now four generations continue to uphold the same traditions with love and dedication.

Traditional dancing formed a highlight of the night, with performances by the junior, intermediate, and senior dance groups of the Cretan Association under the guidance of teachers Irene Vitetzakis, Christopher Townsend, Vayia Spanoudakis, and Tina Parliaros. Dressed in traditional costume, the dancers captivated the audience and embodied the intergenerational continuity of Cretan culture. The evening also marked the farewell of dance teacher Vayia Spanoudakis after five years of dedicated service. She was honoured with a gift and generous applause in recognition of her commitment to passing on Cretan heritage to the younger generations.

Live music by international artists from Crete — Vangelis Kimionis, Klearchos Manolioudis, and Michalis Lymakis — filled the hall with the unmistakable sounds of the lyra and laouto, transporting guests to the mountains and villages of Crete and adding emotional depth to the night's celebrations.

A particularly touching moment was the presentation of the 13th annual "Megalonisos Award," honouring exceptional service to the community. This year's recipient was Mr George Parliaros, a longstanding member and former committee member whose family has played a significant role in the Association. His daughter Tina is head dance teacher, and his son Andrew is a former president. The award presentation was especially emotional, as George witnessed his granddaughters perform for the first time — he later reflected that he was certain his late wife was watching with pride from above.

The Association also farewelled Mrs Anastasia Christofilopoulou, First Secretary for Public Diplomacy at the Consulate, who has been a strong supporter of Cretan community initiatives and the Consulate's Battle of Crete delegations. She was presented with a special gift in appreciation of her service and her dedication to the Greek diaspora.

With a blend of solemn remembrance and joyful celebration, the Arkadi Dinner Dance once again captured the essence of the Cretan spirit — resilience, unity, pride, and an unbreakable commitment to honouring the past. As President Saviolakis reminded attendees, "The people of Arkadi gave their lives so that Crete could live free. The least we can do is honour them together."

HONOURING ARKADI'S HEROES

The members of the Cretan Association of Sydney & NSW gathered with reverence on 9th November 2025 for the Arkadi Memorial Service and Wreath Laying Ceremony, held at the Greek Orthodox Cathedral of the Annunciation of the Theotokos.

This important annual commemoration honours the heroes of the Holocaust of Arkadi — the Cretan men, women, and children who sacrificed their lives on 8–9 November 1866 in the struggle for freedom.

The solemn Divine Liturgy was presided over by the Very Reverend Archimandrite Stephanos Tinikashvili, who led the congregation in prayerful remembrance. Mrs Anastasia Christofilopoulou, representing the Consul General of Greece in Sydney, attended the service and joined the community in paying respects to the martyrs of Arkadi.

During the service, an inspiring message from His Eminence Archbishop Makarios of Australia was read by Father Stephanos. His Eminence highlighted the extraordinary heroism, faith, and unwavering commitment to freedom demonstrated by the Cretans during the siege of Arkadi, acknowledging the deep emotional and spiritual significance that these events continue to hold today. He also praised the Cretan Association of Sydney & NSW for its dedication to preserving this sacred history and for continuing to honour the memory of those who perished.

Following the church service, the congregation gathered outside for the official Wreath Laying Ceremony, with Mrs Freda Miyakis serving as Master of Ceremonies. Wreaths were respectfully laid on behalf of:

- The Cretan Association of Sydney & NSW
- The Cretan Federation of Australia & New Zealand
- The Cretan Youth of Sydney & NSW
- The Cretan Youth of Australia & New Zealand
- The Greek Returned Service League of NSW

A CREATIVE FAREWELL

The final event of this year's Arkadi Commemorations in Sydney was held on Monday, 10 November, as members of the Cretan Association of Sydney & NSW gathered at That Art Place in Carlton for a truly memorable Arkadi Monastery Paint Night.

Led by artist and instructor Andronika Troulis, the evening offered a step-by-step painting experience focused on the historic Arkadi Monastery. The workshop brought together approximately 50 participants, including community members, families, and the visiting musicians from Crete, creating a vibrant cultural atmosphere.

Brushes moved across canvases as grandparents, parents, and children painted side by side — sharing stories, laughter, and quiet moments of reflection. With music playing and artworks gradually taking shape, the room transformed into a warm space of creativity and unity, providing a beautiful and uplifting close to the Arkadi commemorations.

OXI DAY - A CANBERRA CONNECTION

A moment of rare pride and heartfelt emotion for the Ambassador of Greece to Australia, Mr. Stavros Venizelos, who had the honour on the occasion of 'OXI Day' (28/10/25) to personally deliver a letter by the Prime Minister of Greece, Mr. Kyriakos Mitsotakis, to the legendary ANZAC veteran of the Battle of Crete, Mr. Leslie Cook. In his letter, the Greek PM noted:

"On the occasion of "OXI Day," which marks the beginning of Greece's heroic struggle for freedom against the Axis invasion during the Second World War, I wish to convey, on behalf of the Government of the Hellenic Republic and the Greek people, our deepest gratitude for the remarkable bravery and courage you demonstrated - together with your fellow ANZAC soldiers - during the Battle of Crete in 1941 [...] Your legacy - and that of your fallen comrades - forged indissoluble bonds between the ANZACs and the people of Greece, and laid the foundations of an enduring friendship between Greece and Australia. The courage and solidarity shown on the battlefield continue to inspire, reminding us that peace must never be taken for granted. It demands vigilance, courage and sacrifice. As the great Greek historian Thucydides wrote in the Funeral Oration of Pericles: "Happy are the free, and free are the brave." For the sacrifice of the ANZACs at the Battle of Crete, the Government of the Hellenic Republic, the Greek people, and I personally will always remain profoundly grateful. Your courage and devotion will always have a special place in our nation's history. Your deeds will forever be remembered - a lasting reminder of the price of freedom and the strength of solidarity between our peoples. Lest we forget."

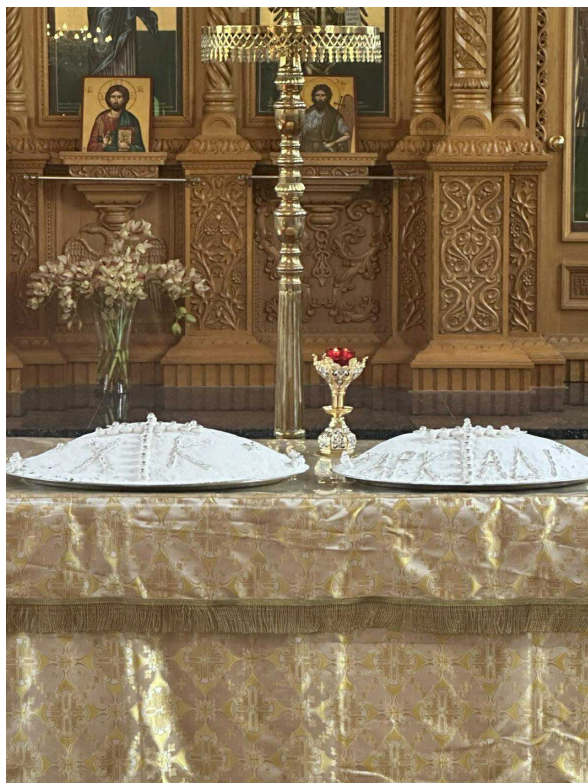
Thank you, Mr Cook, for your service .

ARKARDI MEMORIAL - CANBERRA COMMEMORATION

The memorial for the Holocaust of the Sacred Monastery of Arkadi in 1866 was held in Canberra on Sunday 9th November 2025 at St Nicholas Greek Orthodox Church in Kingston, presided by Father Petros. The moving mnimosino offered a solemn moment of reflection of events from 159 years ago, that led the brave defenders of the Arkadi monastery to set fire to the powder keg that exploded trapping them inside and condemning them to eternal martyrdom, yet heroically evading falling into the hands of their Turkish besiegers.

After the liturgy, the Cretan Association of Canberra together with the Greek Community of Canberra gathered in the newly-appointed church hall to remember and pay tribute to this extraordinary sacrifice.

NEW COMMITTEE OF 2026

The Cretan Association of Canberra and Districts Incorporated (CAC) held their Annual General Meeting on 19th October 2025, at the Hellenic Club. The new committee members for 2026 are:

President - George A Katheklakis
Vice President - Manoli Harkiolakis
Secretary - Debbie Morogiannis
Treasurer - Debbie Xenikakis
Committee Members - Katina Pringle & Angela Mavrakis

We would like to thank all members who participated at the AGM. The committee is looking forward to seeing everyone at our continuing events in 2026!

A massive thank you to Katie Merkoureas who has been an integral committee member/secretary and vice president for the last five years, and to Nick Sfyrakis, who has also been on the committee for over 20 years. We are grateful to both for their immeasurable contribution to the CAC Association as well as for the support they gave to our Canberra community!

2026 CHRISTMAS WISHES

The Committee of The Cretan Association of Canberra and Districts Incorporated wishes you and your families health and happiness for the festive season, and a prosperous 2026!

Χριστουγεννιάτικο ποίημα απο τον Ιωσηφ Κατσανεβάκη (1930 - 2023) Ετών: 79

Χριστός γεννάται φίλοι μου
σε ολα της γής τα μέρη
την ευτυχία και χαρά
σε ολους μας να φέρη

Μας φεύγει ο Χρόνος ο παλιός
και ενας καινούριος μπαίνει
και μέρες πιο καλύτερες
ο κόσμος περιμένει

FATHER'S DAY BARBEQUE

Father's Day Barbeque was held Saturday 6 September, 2025 at the Greek Community clubrooms, Federal Street North Hobart.

A fun evening celebrating all the dads with lots of laughter, dancing, traditional sweets made by our local filloptohos ladies, and of course souvlakia and sausages.

Big thank you to our local musicians Luciano Lucas (bouzouki) and Nick Mamakus (vocals) who entertained our members as well as all the volunteers who worked tirelessly to prepare a wonderful dinner.

VISIT BY THE DEPUTY MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS – 18/19 OCTOBER 2025

It was a great honor to have The Deputy Minister of Foreign Affairs Mr Yiannis Loverdos visit Hobart. He was accompanied by the Ambassador of Greece to Australia Mr Stavros Venizelos, Ms Zoe Tsirakopoulou-Glinou (Greek Diplomat), Mr Alexandros Arapetsikas (Media) and Mr Giorgos Apanomeritakis (Security to the Minister).

Dinner was held on the Saturday evening at Urban Greek Restaurant with members of the community in attendance including from the north of the state.

On the Sunday, The Deputy Minister attended church service at Holy Trinity Greek Orthodox Parish of Hobart, followed by a meet and greet with Father Andrew Ioannou and the Holy Trinity Congregation.

The Deputy Minister spoke about improving the services provided by the Greek Government, find solutions, address the problems of the Greek Australians and bring Greece closer.

It was the first time a Greek Minister has visited Tasmania and we hope that they all enjoyed their short stay on the apple isle.

44th

CRETAN FEDERATION CONVENTION

SYDNEY

2-6 JAN 2026

CONVENTION PROGRAM

ARRIVAL OF DELEGATES	Friday 2 Jan
CONVENTION HARBOUR CRUISE	Evening Friday 2 Jan
CRETAN FEDERATION AGM (Branksome Hotel)	Morning Saturday 03 Jan
CONVENTION DINNER DANCE	Evening Saturday 03 Jan
CONVENTION CHURCH SERVICE	Morning Sunday 04 Jan
CRETAN YOUTH AGM (Branksome Hotel)	Afternoon Sunday 04 Jan
YOUTH NIGHT	Evening Sunday 04 Jan
CASUAL DINNER (For guests not attending Youth Night)	Evening Sunday 04 Jan
YOUTH SPORTS DAY	Morning Monday 05 Jan
CONVENTION FAREWELL - Showcase of Youth Cretan Musicians from around Australia	Evening Monday 05 Jan
DEPARTURE OF DELEGATES	Tuesday 06 Jan

HOTEL OPTIONS

OPTION 1:

Branksome Hotel 60 Robey St, Mascot NSW

FACILITIES: Pool, sauna, gymnasium, rooftop bar, hotel restaurant and children's playground. Adjoining rooms are also available to host groups with large bookings. Each room has full kitchen and laundry facilities.

CONVENTION RATES:

Below rates are not available for NYE or 1st of Jan. Contact the Hotel for the rates for these days.

Studio Suite:	\$219
1 Bedroom Suite:	\$229
2 Bedroom Suite:	\$339
2 Bedroom Suite + Study	\$439

Higher NYE and 1st of Jan Rates

Buffet breakfast available to add on at discounted rate of \$20 per person. Carparking is also available at a discounted rate of \$20 per day.

Email reservations@branksome.com.au or call
02 8338 3200 and quote *Cretan Convention 2026*
to book accommodation.

www.thebranksome.com.au/Homepage/Index

HOTEL OPTIONS

OPTION 2:

Crowne Plaza Sydney Airport Corner of O'Riordan Street & Bourke Rd, Mascot NSW

FACILITIES: Gymnasium, sauna and hotel restaurant. Adjoining rooms are also available. 15 minute walk to Branksome Hotel for AGMs and event departures.

CONVENTION RATES:

Guests must book for the duration of the convention to receive the special NYE rate below. Higher rate is for NYE night only.

Queen Standard Room	\$210
Queen Twin Room (2 Queen Beds)	\$210
Special NYE Rate*	\$389

Breakfast available to add on at discounted rate of \$20 per person. Carparking is also available at a discounted rate of \$20 per day.

Use the below QR code to book your accommodation.
The group code is CFA.

Website:
www.sydneyairport.crowneplaza.com/

RAFFLE

Tickets
\$50
each

1st Prize

\$10,000 Cash

2nd Prize

Diamond Stud Earrings

Pair of elegant 18ct white gold 1.50ct six claw
Valued at \$5,000

3rd Prize

Authentic Cretan Lyra

Donated by Victoria Cross Funerals

Valued at €1200

Λύρα Σταγάκη με θήκη

WWW.TRYBOOKING.COM/DCQEG

CONVENTION HARBOUR CRUISE *party*

FRIDAY 2 JAN 2026

ARRIVE AT 6PM | DEPARTURE 6:30PM

DEPARTURE FROM HUNTLEY'S POINT FERRY WHARF:
HUNTLEYS POINT ROAD, HUNTLEYS POINT

ADULTS (13 & OVER) \$85
KIDS (4-12) \$50 | TODDLERS (0-3) FREE

CANAPE MENU INCLUDED
DRINKS CAN BE PURCHASED FROM BAR

WWW.TRYBOOKING.COM/DCEYT

CRETAN FEDERATION OF AUSTRALIA AND NEW ZEALAND

ANNUAL GENERAL MEETING

SATURDAY 3 JAN 2026

9:00AM SHARP

CONFERENCE ROOMS
BRANKSOME HOTEL
60 ROBEY ST, MASCOT

LUNCH WILL BE PROVIDED
BOOKING IS MANDATORY FOR CATERING

WWW.TRYBOOKING.COM/DCEZK

Μιχάλης
ΧΑΡΚΙΟΛΑΚΗΣ
Γιώργος
ΚΟΥΔΟΥΜΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Βαγγέλης
ΜΠΑΓΟΥΡΑΚΗΣ

Convention
**DINNER
DANCE**
Saturday 3 Jan 2026

7:00PM
THE GRAND VAUDEVILLE
178 ELDRIDGE ROAD, CONDELL PARK

\$120 ADULTS

\$95 ADULT MEALS DANCING GROUP

\$60 CHILDREN

Includes four course meal, beer, wine & softdrinks

WWW.TRYBOOKING.COM/DCFGF

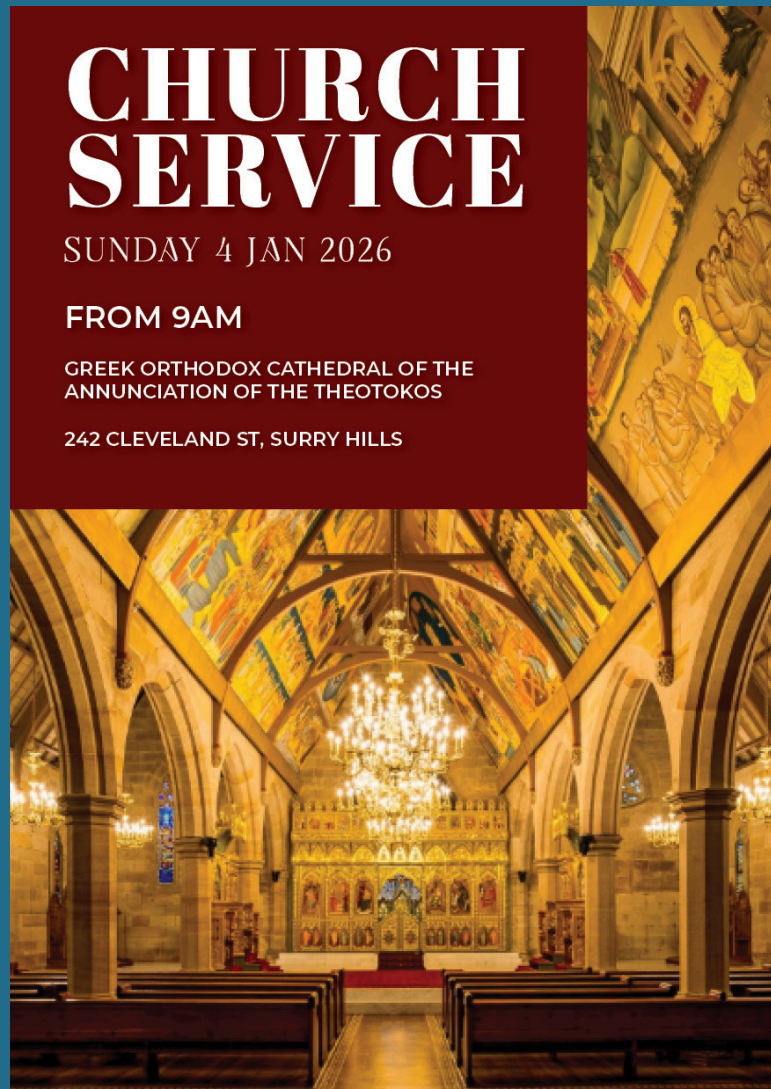
CHURCH SERVICE

SUNDAY 4 JAN 2026

FROM 9AM

GREEK ORTHODOX CATHEDRAL OF THE
ANNUNCIATION OF THE THEOTOKOS

242 CLEVELAND ST, SURRY HILLS

CRETAN **YOUTH** OF AUSTRALIA AND NEW ZEALAND

ANNUAL GENERAL MEETING

SUNDAY 4 JAN 2026

12:30PM SHARP

CONFERENCE ROOMS
BRANKSOME HOTEL
60 ROBESY ST, MASCOT

LIGHT REFRESHMENTS WILL BE PROVIDED
BOOKING IS MANDATORY FOR CATERING

WWW.TRYBOOKING.COM/DCEZU

YOUTH NIGHT

SUNDAY 4 JAN 2026

6:30PM | AGES 13+

PANAGIA SOUMELA HALL, 604 NEW
CANTERBURY RD, HURLSTONE PARK

FREE EVENT
BOOKING IS MANDATORY

WWW.TRYBOOKING.COM/DCPET

CASUAL DINNER

SUNDAY 4 JAN 2026

6:30PM

GRK MEZE GRILL
SHOP 2/203-207 RAMSGATE
ROAD, RAMSGATE

\$55 PER PERSON
SET MENU INCLUDED.
DRINKS CAN BE PURCHASED
FROM BAR.

WWW.TRYBOOKING.COM/DCEZY

CONVENTION FAREWELL

MONDAY 5 JAN 2026

SHOWCASE OF YOUTH CRETAN
MUSICIANS FROM AROUND AUSTRALIA

6:30PM

MYTILENIAN HOUSE,
225 CANTERBURY RD, CANTERBURY
FREE FOR ALL ATTENDEES
THAT HAVE BOOKED FOR THE DINNER DANCE

\$50 PER PERSON FOR ALL OTHER ATTENDEES

BOOKING IS MANDATORY FOR CATERING

WWW.TRYBOOKING.COM/DCFGI

CRETE'S MINOAN PALATIAL CENTRES INSCRIBED ON THE UNESCO WORLD HERITAGE LIST

The island of Crete has received international recognition with the official inscription of six Minoan palatial centres—Knossos, Phaistos, Malia, Zakros, Zominthos, and Kydonia—onto the UNESCO World Heritage List. The decision, reached unanimously during the 47th Session of the World Heritage Committee, affirms the exceptional global significance of the Minoan civilisation and its enduring contribution to human history.

The newly listed sites represent the most prominent administrative, economic, and ceremonial hubs of Bronze Age Crete. Their inclusion reflects UNESCO's assessment that the palatial centres embody Outstanding Universal Value, as they illustrate a highly developed urban culture that flourished from the third to the second millennium BCE.

Characterised by innovative architecture, planned layouts, advanced engineering, extensive trade contacts, and sophisticated artistic expression, the Minoan palaces constitute a foundational chapter in the development of European civilisation.

The Six Inscribed Sites

Knossos

As the largest and most influential of the Minoan centres, Knossos demonstrates a high level of administrative organisation and architectural complexity. Its multi-storey structures, extensive storage wings, ceremonial areas, and iconic frescoes attest to the cultural and technological achievements of Minoan society.

Phaistos

Situated on the Messara Plain, Phaistos is renowned for the clarity of its architectural design and its strategic vantage point. The palace served as a key regional authority and is associated with the celebrated Phaistos Disc, underscoring its cultural significance.

Malia

Malia's palace offers insight into regional governance and economic activity. Its large magazines, workshops, and open courts reflect a dynamic community engaged in agriculture, craftsmanship, and interregional exchange.

Zakros

Located on Crete's eastern coast, Zakros highlights the maritime orientation of the Minoans. The palace's proximity to natural harbours and the richness of its archaeological finds demonstrate its role within extensive trade networks across the eastern Mediterranean.

Zominthos

Positioned at high altitude on the slopes of Mount Psiloritis, Zominthos provides rare evidence of a major Minoan centre operating in a mountainous environment. Its discovery has offered new perspectives on the geographical reach and adaptability of Minoan administration.

Kydonia

Lying beneath the modern city of Chania, Kydonia reflects long-term urban continuity. Archaeological remains from the Minoan period reveal a flourishing settlement that played a crucial role in western Crete's political and commercial landscape.

A CAREFULLY ADVANCED NOMINATION

The path to UNESCO inscription evolved over many years and required extensive interdisciplinary collaboration. Early attempts to nominate Knossos alone were placed on hold to allow for broader strategic planning.

A renewed nomination process began in the 2010s and involved the preparation of a detailed management framework, updated archaeological documentation, and the inclusion of multiple palatial centres to capture the full scope of Minoan political and cultural organisation. Zominthos was later added following significant archaeological discoveries that confirmed its importance within the wider Minoan system.

The Committee's unanimous decision acknowledges not only the integrity and authenticity of the sites but also Greece's robust commitments to their long-term protection and sustainable management.

The inscription carries substantial benefits for both scholarly research and cultural heritage preservation. Among the key outcomes are:

- Enhanced Protection:
 - UNESCO status strengthens the safeguarding of the palatial centres against environmental pressures, unregulated development, and the impacts of tourism.
- Increased Global Visibility:
 - The listing is expected to elevate Crete's profile as a destination for cultural tourism and academic study, fostering deeper international engagement with Minoan history.
- Recognition of Shared Heritage:
 - The decision affirms that the Minoan palaces represent a heritage not solely of Greece, but of humanity at large. Their preservation supports broader efforts to understand early complex societies and their influence on later cultures.

The addition of the Minoan palatial centres to the UNESCO World Heritage List represents a landmark achievement for Crete and for global heritage conservation. These sites, which have shaped historical understanding for generations, now receive formal recognition as treasures of universal cultural importance.

Knossos palatial centre. Wall paintings.
Copyright: © Ministry of Culture

Knossos palatial centre. The north Entrance.
Author: Y. Papadakis
Copyright: © Ministry of Culture

UNESCO NAMES FEBRUARY 9 WORLD GREEK LANGUAGE DAY: A GLOBAL SALUTE TO HELLENIC HERITAGE

In a unanimous vote, UNESCO declared February 9th as World Greek Language Day, acknowledging its unparalleled role in shaping human thought and culture. The decision was adopted and endorsed during the 43rd General Conference in Samarkand, with Australia among the co-sponsors, reflecting the strong influence of Greek heritage across the diaspora.

The chosen date - February 9, honors Dionysios Solomos, the revered poet behind the "Hymn to Liberty," Greece's national anthem. His famous declaration — "Have I anything else in mind but freedom and language?" — captures the essence of this celebration: the inseparable link between linguistic identity and liberty.

Australia's support was highlighted as a diplomatic gesture and cultural recognition. With over half a million Australians of Greek descent, Greek ranks as the sixth most spoken language in the country. Officials noted that this day will resonate strongly within Australia's multicultural communities, reinforcing ties between Greece and its global diaspora.

The Enduring Power of Greek

Greek Minister for Culture Lina Mendoni described the language as a "living thread" connecting ancient and modern worlds. Spoken and written for nearly 4,000 years, Greek remains the oldest recorded Indo-European language still in use. Mendoni's closing remarks at UNESCO, delivered in English using only Greek-derived words, echoed the legendary speech of Xenophon Zolotas and underscored the language's deep imprint on global vocabulary.

Prime Minister Kyriakos Mitsotakis also hailed the decision as a landmark moment for Greece and the world. He noted that Greek has shaped civilization from Homer's epics and Plato's philosophy to the language of the Gospels, the Greek Revolution, and modern Nobel laureates like Elytis and Seferis.

Mitsotakis emphasized that Greek continues to influence fields from medicine and mathematics to technology and bioethics, evolving "from stone inscriptions to algorithms" while remaining vibrant and relevant. He pledged that Greece will actively promote and safeguard its linguistic heritage, viewing UNESCO's recognition not only as an honor but as a responsibility to keep the language alive for future generations.

Celebrations Ahead

Starting in 2026, February 9 will be marked worldwide through:

- Educational initiatives in schools and universities.
- Cultural programs featuring literature, music, and art.
- Digital campaigns promoting linguistic diversity.

10 Greek Words That Changed the World

1. **Democracy (δημοκρατία)** – Governance by the people.
2. **Philosophy (φιλοσοφία)** – Love of wisdom.
3. **Theatre (θέατρον)** – The art of performance.
4. **Politics (πολιτική)** – Civic life and governance.
5. **Astronomy (αστρονομία)** – Study of the stars.
6. **Mathematics (μαθηματικά)** – The science of numbers.
7. **History (ἱστορία)** – Inquiry into the past.
8. **Economy (οἰκονομία)** – Management of resources.
9. **Ethics (ἠθική)** – Principles of conduct.
10. **Academy (Ἀκαδημία)** – The institution of learning.

ΙΣΤΟΡΙΑ, ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Η Πέμπτη Μεραρχία Κρητών, γνωστή για πολλά χρόνια ως «Μεραρχία Κρητών», αποτελεί μία από τις πλέον ένδοξες στρατιωτικές συνθέσεις του Ελληνικού Στρατού. Η δράση της απλώνεται από τους Βαλκανικούς Πολέμους έως και τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αφήνοντας πίσω της μια ιστορική κληρονομιά που συνδέεται άρρηκτα με το αδάμαστο φρόνημα και την αγωνιστική παράδοση της Κρήτης.

Η Μεραρχία συγκροτήθηκε λίγο πριν τους Βαλκανικούς Πολέμους (1912–1913), όταν η Κρήτη, αν και δεν είχε ακόμη ενσωματωθεί πλήρως στην Ελλάδα, παρείχε ήδη μαχητές με υψηλό φρόνημα και πολεμική εμπειρία. Η στρατιωτική παράδοση του νησιού, ενισχυμένη από τις συνεχείς επαναστάσεις κατά της Οθωμανικής κυριαρχίας, δημιούργησε το υπόβαθρο για την ανάπτυξη μιας μονάδας με ιδιαίτερη επιχειρησιακή αξία.

Βαλκανικοί Πόλεμοι. Στους Βαλκανικούς Πολέμους η Πέμπτη Μεραρχία συμμετείχε αποφασιστικά στις επιχειρήσεις της Μακεδονίας και της Ηπείρου. Οι άνδρες της απέκτησαν φήμη για την αντοχή τους, τη μαχητικότητα και την πειθαρχία τους. Συμμετείχαν σε κρίσιμες μάχες, συμβάλλοντας στην απελευθέρωση μεγάλων περιοχών και στη διαμόρφωση των συνόρων της σύγχρονης Ελλάδας.

Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και το Μακεδονικό Μέτωπο. Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Πέμπτη Μεραρχία εντάχθηκε στις συμμαχικές δυνάμεις στο Μακεδονικό Μέτωπο, όπου έλαβε μέρος σε σειρά επιχειρήσεων που κορυφώθηκαν με την αντεπίθεση του 1918. Η συμμετοχή της υπήρξε καθοριστική, καθώς οι Κρήτες στρατιώτες διακρίθηκαν για την επιθετικότητα και το υψηλό φρόνημα που επεδείκνυαν σε δύσκολες καιρικές και επιχειρησιακές συνθήκες.

Μικρασιατική Εκστρατεία. Η Πέμπτη Μεραρχία αποτέλεσε βασικό σχηματισμό του ελληνικού στρατού στη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919–1922). Από την απόβαση στη Σμύρνη μέχρι τα μέτωπα της ενδοχώρας, η Μεραρχία διακρίθηκε για το υψηλό επίπεδο οργάνωσης και τη μαχητικότητα των μονάδων της. Συμμετείχε σε κρίσιμες επιχειρήσεις, ενώ υπέστη βαριές απώλειες κατά την κατάρρευση του μετώπου το 1922.

Παρά τις αντίξοες συνθήκες, οι άνδρες της Μεραρχίας επέδειξαν αξιοσημείωτη συνοχή και πειθαρχία κατά την υποχώρηση και την αποχώρηση από τη Μικρά Ασία.

Μεσοπόλεμος και αναδιοργάνωση. Κατά τον Μεσοπόλεμο, η Μεραρχία ανασυγκροτήθηκε και απέκτησε μόνιμη έδρα στο νησί της Κρήτης. Σταδιακά η ονομασία «Μεραρχία Κρητών» καθιερώθηκε στη συλλογική μνήμη, καθώς οι μονάδες της στρατολογούσαν μεγάλο μέρος του προσωπικού τους από το νησί.

Ο πόλεμος του 1940 και η Αντίσταση στην Κατοχή. Στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο, η Πέμπτη Μεραρχία δεν πολέμησε οργανικά στο αλβανικό μέτωπο, καθώς είχε αποστολή την άμυνα της Κρήτης. Όταν όμως οι Γερμανοί εξαπέλυσαν την Επιχείρηση Ερμής και ξεκίνησε η Μάχη της Κρήτης (Μάιος 1941), πολλοί αξιωματικοί και στρατιώτες της Μεραρχίας, μαζί με εφέδρους και ντόπιους, πολέμησαν με εξαιρετικό ηρωισμό. Παρά την τελική κατάληψη του νησιού, η συμβολή τους υπήρξε καθοριστική για την καθυστέρηση της γερμανικής προέλασης, ενώ αποτέλεσε παράδειγμα σθεναρής αντίστασης για τους Συμμάχους.

Μετά τον Πόλεμο και Διαχρονική Κληρονομιά. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Πέμπτη Μεραρχία συνέχισε να υφίσταται ως σχηματισμός του Ελληνικού Στρατού, με σημαντικό ρόλο στην άμυνα της Κρήτης και στην εθνική αποτροπή. Η κληρονομιά της Μεραρχίας δεν περιορίζεται στις μάχες. Συμβολίζει: (α) το αδάμαστο φρόνημα των Κρητών, (β) την πανελλήνια προσφορά του νησιού στους αγώνες του Έθνους, (γ) την πίστη στην ελευθερία και (δ) την παράδοση τιμής και αυτοθυσίας.

Επίλογος. Η Πέμπτη Μεραρχία Κρητών δεν αποτελεί απλώς έναν στρατιωτικό σχηματισμό. Είναι ένα ζωντανό κομμάτι της ελληνικής ιστορίας, μια ενσάρκωση της κρητικής λεβεντιάς και της αδιάκοπης προσφοράς της Κρήτης στους εθνικούς αγώνες. Με την παρουσία της στους πιο κρίσιμους πολέμους του 20ού αιώνα, έγραψε σελίδες δόξας που τιμούν όχι μόνο τους Κρήτες, αλλά ολόκληρο το ελληνικό έθνος.

*Σωκράτης Τσουρδαλάκης
Ιστορικός & Συγγραφέας*

Ν ΜΕΓΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΩΝ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ 1912-1918

Βασίλειος Γ' Γεώργιος Α' της Ελλάδας

Οι στρατιώτες της Ελληνικής Αρμίας

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

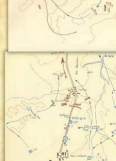
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

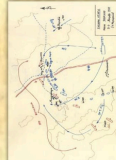
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

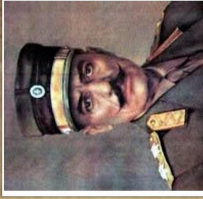

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1913

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ 1919-1922

Στρατηγόσ Γκούρμος Φρίμουρς

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

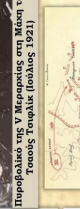
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1921

ΕΛΛΗΝΟΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1940-1941

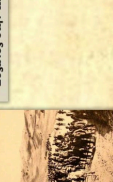
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

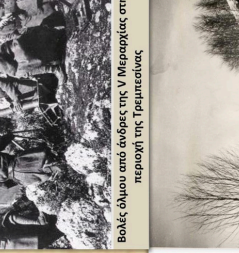
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

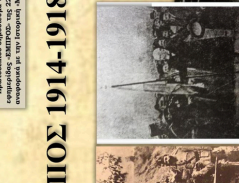
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

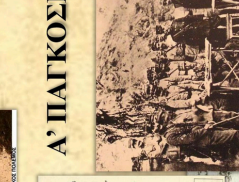
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

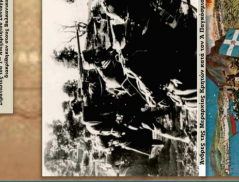
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

ΑΕΡΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΤΗΣ Ν ΜΕΓΑΡΧΙΑΣ ΣΤΟ ΈΠΟΣ ΤΟΥ 1941

Το Στάσην εξορίσθης προ της ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

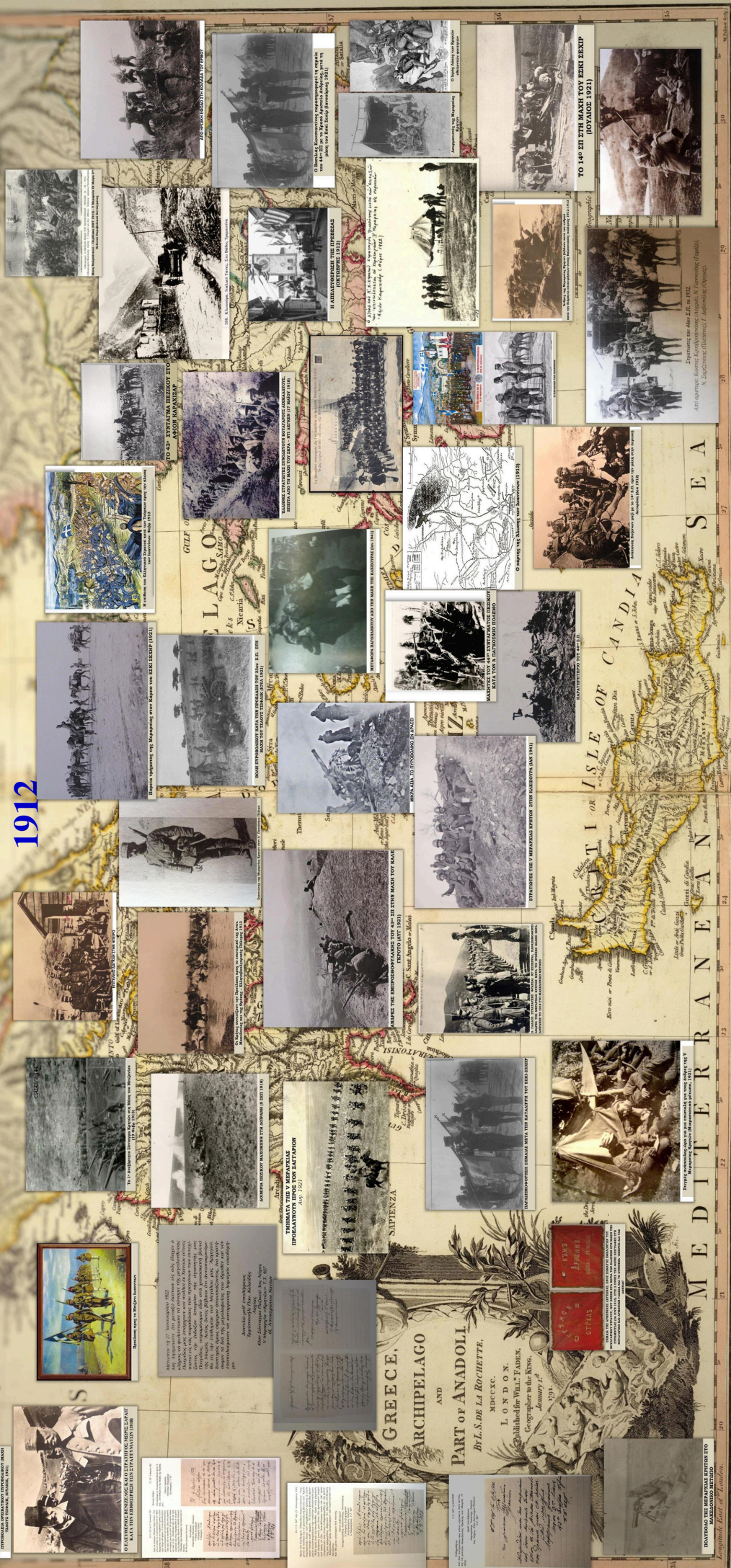
Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

Η Ελλάδα τον Ιούλιο 1941

УМІРАЮЧА КРЕПІСТЬ

1912

«ΚΑΖΑΝΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΒΡΑΖΕΙ Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ»

Μαρία Κασωτάκη

Κάθε φθινόπωρο, η Κρήτη γεμίζει με καπνούς, μυρωδιές και ήχους λύρας. Είναι η εποχή των Καζανεμάτων, της ιερής στιγμής που τα στράφυλα του τρύγου μεταμορφώνονται σε τσικουδιά και ολόκληρα χωριά ζωντανεύουν γύρω από τη φωτιά του καζανιού.

Η διαδικασία είναι απλή αλλά γεμάτη νόημα. Τα στράφυλα τοποθετούνται στο χάλκινο καζάνι, κάτω ανάβει η φωτιά και καθώς ο ατμός ανεβαίνει, αρχίζει να στάζει η πρώτη ρακή, το πρώτο άρωμα της. Γύρω από το ρακοκάζανο, οι παρέες σμίγουν όπως παλιά. Οι παλιοί μετρούν τους βαθμούς, οι νεότεροι γελούν και η παρέα στήνει τραπέζι με παξιμάδια, τυριά, κρεατικά στα κάρβουνα και άλλους νόστιμους μεζέδες. Κάθε γουλιά συνοδεύεται από ευχάριστες κουβέντες, τραγούδια και μαντινάδες.

Τα Καζανέματα δεν είναι απλώς παραγωγή ενός ποτού. Είναι μια γιορτή της παρέας και της ζωής, ένας τρόπος να κρατιέται ζωντανή η παράδοση. Ενώνουν τους ανθρώπους και μεταφέρουν την παράδοση από γενιά σε γενιά. Μέσα από τη φωτιά και τη ρακή, οι Κρητικοί τιμούν τη γη τους, τη φιλοξενία και τη χαρά του μοιράσματος.

Για τους Έλληνες του εξωτερικού, η εικόνα αυτή φέρνει τη ζεστασιά της πατρίδας και τη μνήμη των ανθρώπων που κρατούν τις ρίζες τους βαθιές. Μια γουλιά τσικουδιάς φτάνει για να ξαναφέρει στο νου το άρωμα της στάχτης, τον ήχο της λύρας και τη γεύση της αυθεντικής Κρήτης. Γιατί στην Κρήτη, κάθε καζανέμα δεν είναι απλώς μια συνήθεια. Είναι μια παράδοση που συνεχίζει να βράζει μέσα στον καθένα.

Η ρακή στην Κρήτη είναι σύμβολο επικοινωνίας και φιλοξενίας.

ΣΗΦΗΣ ΛΙΓΟΨΥΧΑΚΗΣ: Η ΛΥΡΑ ΩΣ ΜΝΗΜΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

Interview conducted by Mary Rissakis

In the interview that follows, Cretan lyra player and composer Sifi Ligopsihakis speaks with Mary Rissakis about his musical journey, his roots in eastern Crete, and his deep connection to Cretan tradition. Marking the release of his latest song “Μπαλκονάκι,” he reflects on nostalgia for earlier times, the importance of meaning and longing in human relationships, and the role of music as a bridge of memory and emotion. Through his words, he emerges as an artist who honours the past, creates with authenticity in the present, and believes deeply in music’s power to connect people, places, and generations.

Ποια είναι η καταγωγή σου;

Αρχικά θέλω να σας ευχαριστήσω για τη φιλοξενία στις σελίδες του περιοδικού σας. Η καταγωγή μου είναι από το ανατολικό άκρο της Κρήτης, τη Σητεία. Είχα την τύχη οι παππούδες και οι γιαγιάδες μου να κατάγονται από διαφορετικά χωριά — Παλαικάστρο, Χαμέζι και Σκορδίλο — γεγονός που μου έδωσε από μικρή ηλικία την ευκαιρία να βιώσω τη ξεχωριστή κουλτούρα του κάθε τόπου.

Πόσο χρονών ήσουν όταν έπιασες για πρώτη φορά μουσικό όργανο και ποιο ήταν αυτό;

Η λύρα υπήρχε στην οικογένεια από τον παππού του πατέρα μου, ο οποίος έπαιζε. Από μικρός, κάθε φορά που έβρισκα την ευκαιρία, την περιεργαζόμουν με μεγάλο ενδιαφέρον.

Είχες δασκάλους ή είσαι αυτοδίδακτος;

Σε ηλικία εννέα ετών ξεκίνησα μαθήματα δίπλα στον Κώστα Γιαννουλάκη, μαθητή του μεγάλου Κώστα Μουντάκη — έναν άνθρωπο με μεγάλη μεταδοτικότητα, κάτι πολύ σημαντικό για ένα μικρό παιδί. Μπορώ όμως να πω πως για μένα υπήρξαν δάσκαλοι όλοι όσοι μελέτησα στη συνέχεια.

Τι σε ώθησε να επιλέξεις τη λύρα και γενικότερα να ασχοληθείς με την παράδοση;

Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, η μουσική μου προκαλούσε ένα έντονο και ευχάριστο συναίσθημα. Θυμάμαι εκπομπές της ΕΡΤ με τον Κώστα Μουντάκη, όπου ένιωθα να με πλημμυρίζει ρίγος και δέος στο άκουσμα της λύρας και της φωνής του. Αν και οι γονείς μου, παρότι αγαπούσαν τη μουσική, αρχικά με

αποθάρρυναν, αργότερα άλλαξαν γνώμη. Η λύρα ήταν το μέσο για να μπω στον κόσμο της μουσικής: ένα όργανο με τεράστιες δυνατότητες, που συναντάται σε πολλά μέρη της Ελλάδας και προσφέρει πλούσιο υλικό για μελέτη, διαφορετικές τεχνοτροπίες παιξίματος και ρεπερτόριο

Μόλις κυκλοφόρησες ένα νέο τραγούδι. Τι ήταν αυτό που σε ενέπνευσε να το γράψεις;

Η έμπνευση για το τελευταίο μου τραγούδι ήρθε από τη νοσταλγία περασμένων εποχών — αν και δεν πιστεύω πως αλλάζουν οι εποχές, αλλά οι άνθρωποι. Αναπολώντας τον τρόπο ζωής του παρελθόντος, τότε που για να δεις την κοπελιά σου έπρεπε να περάσεις από «σαράντα κύματα» και η δίψα για το αντάμωμα ήταν συχνά η κινητήριος δύναμη της δημιουργίας. Πολλές φορές τέτοιες καταστάσεις στάθηκαν αφορμή για μεγάλα έργα, όπως ο Ερωτόκριτος και η Αρετούσα. Σήμερα, λόγω και της τεχνολογίας, όλα είναι πιο εύκολα — όμως ίσως έχουμε χάσει την ουσία. Έτσι γεννήθηκε το «Μπαλκονάκι».

Εκτός από μουσική, γράφεις και στίχους;

Ναι γράφω και μουσική και στίχους όταν έρθει ότι έρθει πρώτο.

Με ποιους καλλιτέχνες έχεις συνεργαστεί μέχρι σήμερα;

Με πολλούς και καλούς.

Στα πρώτα μου βήματα είχα συνεργαστεί με τον Γιάννη Κοκολάκη στο λαούτο που μαζί παίξαμε τα πρώτα γλέντια, μετέπειτα με τον Νίκο Αστυρακάκη Γιώργο Χατζαντωνάκη Μιχάλη Ζερβός Γιώργο Ρεράκη Γιώργο Λιγεράκη Γιώργο Κατσουλιέρη Νίκο Τσαφαντάκη Νίκο Καραβιράκη Αντώνη Ζαχαριουδάκη Αντώνη Χαριτάκη που μαζί κάναμε το πρώτο ταξίδι στην Βοστώνη και τώρα με τον Βαγγέλη Παθιάκη. Το Μανώλη Τσιγκνάκη κιθάρα Γιώργο Αστυρακάκη Μηνά Μανίκα Δημήτρη Παπουτσάκη Αντώνη Βουμβουλάκη Αντώνη Στεφανάκη Γιώργο Γκερεδάκη Χάρη Ανδρουλάκη Γιώργο Συλιγαρδάκη Γιώργο Σεβαστάκη Δημήτρη Λιράκη Αλέκο Χατζάκη. Στα κρουστά με τον Σίμω Κουφάκη Ανδρεα Ρουμελιώτη Σταύρο Ρασιδάκη Μιχάλη Ιατράκη Γιάννη Βρακουράκη Φάνη Καρούσο στο σαντούρι. Πρόσφατα είχα την τιμή να συνεργαστώ για τις ανάγκες της εκπομπής τη Ερτ "Κυριακή στο χωριό" με ένα άξιο μουσικό του Λασιθίου τον Μανώλη Λιαπάκη από την Ιεράπετρα που για αρκετά χρόνια ήταν δίπλα στον Θανάση Σκορδαλό ήταν για μένα τεράστια εμπειρία. Στην δισκογραφία έχω την τιμή να συνεργαστώ με τον Θεόδωρο Κουέλι και την Στέλλα Βαλάση στο τραγούδι "φιλέ ξενιτεμένε".

Ποιους καλλιτέχνες θεωρείς πρότυπα στην καριέρα σου;

Θα μπορούσα να αναφέρω δεκάδες ονόματα και πάλι θα ξεχνούσα να αναφερθώ σε κάποιους. Πρότυπα μου μπορεί να είναι όλοι όσοι άφησαν ιστορία μέσα

από την δισκογραφία τους μπορεί όμως να είναι και ένας παλιός λυράρης σε ένα χωριό που τον ακούς σε ένα καφενείο και μπορεί να σε κάνει να ανατριχιάσεις με μια κοντυλία ή ακόμα και με ένα γύρισμα που λέμε και πολλές φορές η κοντυλία μπορεί να είναι γνωστή όμως το ύφος του παιξίματος να είναι αυτό που κάνει την διαφορά. Πρότυπο μου είναι ο καθένας που μπορεί να με εμπνεύσει στο να γίνομαι καλύτερος όχι μόνο σαν μουσικός αλλά και σαν άνθρωπος.

Τι είδη μουσικής ακούς στον ελεύθερο χρόνο σου και ποια είναι η γνώμη σου για την ελληνική μουσική σήμερα;

Μου αρέσει να μελετώ μουσική από διάφορα μέρη της Ελλάδας, άλλωστε έχουμε τεράστιο μουσικό πλούτο στην χώρα μας που μια ζωή να μελετάς πάλι δεν φτάνει. Την χώρα μας τα τελευταία χρόνια μαστίζει μια κρίση αξιών αυτό έχει επηρεάσει και την μουσική, από την άλλη ακόμα και σήμερα γράφονται τραγούδια που προσδίδουν αξία στην μουσική και γενικότερα στον πολιτισμό μας.

Σε ποιες περιοχές, εκτός Κρήτης, έχεις εμφανιστεί;

Έχω εμφανιστεί σε διάφορα μέρη της Ελλάδας όπως Ορεστιάδα Γιαννιτσά Ρόδο Κάσο Μυτιλήνη Σπέτσες Κόριβο Πελοποννήσου Εύβοια Αθήνα. Έχω ταξιδέψει για την ομογένεια Βοστώνη Ν Υόρκη Βαλτιμόρη Σικάγο Βανκούβερ του Καναδά Λουξεμβούργο. Όπου και να πήγα αυτό που ένιωσα ήταν πρωτόγνωρο για μένα είναι δύσκολο να περιγράψω με λόγια τα συναισθήματα μου για τέτοια φιλοξενία. Να είναι όλοι τους καλά!

Υπάρχει κάποιο μέρος όπου δεν έχεις εμφανιστεί ακόμη αλλά θα ήθελες πολύ;

Σε πολλές δεν έχω εμφανιστεί. Όπου δεν μπορούμε να πάμε εμείς ας πηγαίνει η μουσική μας, είναι πολύ όμορφο συναίσθημα να ξέρεις ότι μπορείς να κρατήσεις συντροφιά σε έναν άνθρωπο που είναι μακριά από τον τόπο του, έστω και νοητά η μουσική τον φέρνει πιο κοντά.

Υπάρχει κάποιο αγαπημένο κομμάτι που παίζεις πάντα στις ζωντανές σου εμφανίσεις;

Πολλά. Αυτό έχει να κάνει και με το συναίσθημα που νιώθεις την κάθε στιγμή.

Τι συμβουλή θα έδινες σε κάποιον που θέλει να ασχοληθεί με την παραδοσιακή μουσική;

Να το κάνει με μεράκι αγάπη σεβασμό και να την μελετήσει από τη Ρίζα.

Πιστεύεις ότι το Ίντερνετ έχει κάνει καλό στη διάδοση της παραδοσιακής μουσικής ή την έχει επισκιάσει;

Το διαδίκτυο όταν το χρησιμοποιείς για καλό είναι ένα εργαλείο που μπορεί να σε βοηθήσει σε διάφορους τομείς. Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε να εμφανίζονται ηχογραφήσεις από παλιούς μουσικούς που δεν υπήρχαν στην δισκογραφία αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί ακούς το αυθεντικό ύφος της εκάστοτε μουσικής. Ακόμα έχει φέρει στην επιφάνεια πολλά ξεχασμένα κομμάτια απο παλιές όμορφες εποχές. Έχει βοηθήσει λοιπόν στην ανάδειξη του πραγματικού πολιτισμού μας.

Η μουσική σε έχει βοηθήσει στην προσωπική σου ζωή και στη διαμόρφωση του χαρακτήρα σου;

Φυσικά και με έχει βοηθήσει. Είναι πλέον γνωστό πως η μουσική στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσε θεραπευτικό μέσο ψυχικών και σωματικών νοσημάτων σύμφωνα με τον Ασκληπιό. Σαν παιδί ήμουν κλειστός χαρακτήρας και με βοήθησε σε αυτό.

Let Crete Change Your Life, NOT TAKE IT

#a_life_campaign

© 2025 Cretan Federation of Australia and New Zealand. All rights reserved.

**DRIVE SAFE
IN CRETE**

FOLLOW US

This advertisement is part of the "A Life Campaign," a road safety initiative by the World Council of Cretans in partnership with the Cretan Federation of Australia and New Zealand. The information provided in this advertisement is for awareness purposes only. Drivers are responsible for adhering to local road laws and safety regulations.

